Rapport etter evaluering av ordningen med referansegruppemøter

Høsten 2011

Anne Torekoven og Eli Tjerandsen med bidrag fra Håkon Drabløs

Innhold

Innhold 2
Krav til emneevalueringer 3
Referansegruppemøter og bakgrunn for evalueringen 3
Historikk og intensjoner 3
Ordningen i dag 3
Emneevaluering ved andre fakulteter og institutter 4
Gjennomføring av evalueringen 5
Inntrykk av ordningen 1-3. studieår 5
Kort om evalueringsordninger på 4. og 5. studieår 6
Tilbakemeldinger fra kursansvarlige 6
Tilbakemeldinger fra referansegruppepersoner og JSU-representanter 7
Oppsummering og forslag til utvikling av ordningen 9
Spørsmål til diskusjon 10
Vedlegg 10
Referanser 10

Krav til emneevalueringer

I Universitetet i Bergens «Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia» heter det i avsnittet om emneevaluering at ”minst 1/3 av dei emna som de til ei kvar tid vert undervist i, skal evaluerast.” (Vedtatt i februar 2004). Det er den enkelte emneansvarlige som skal ha ansvar for emneevalueringen, og planlegging og gjennomføring av emneevalueringer gjøres i samarbeid med studieadministrasjonen. Hvordan evalueringen gjennomføres kan avgjøres av det enkelte fakultet eller institutt, men det stilles krav til at emneevalueringer skal dokumenteres gjennom skriftlige rapporter som gjøres tilgjengelig for studentene. Blant minstekravene til emneevaluering inngår studentevaluering av emnet.

Referansegruppemøter og bakgrunn for evalueringen

Ved Det juridiske fakultet har det vært praksis at studentevalueringer av enkelte emner innhentes ved at utvalgte representanter gir tilbakemelding til kursansvarlig i såkalte referansegruppemøter. Den gjeldende ordningen med referansegruppemøter for hvert enkelt kurs har ikke vært evaluert av fakultetet siden den ble innført. NOKUT anbefalte i sin rapport om revidering av mastergradstudiet (2007) bl.a. at studiets kvalitetssystem skulle vurderes. I tillegg anbefalte de at fakultetet skulle forsøke å få til en større ”harmonisering av hva referansegruppene blir spurt om” og at representativiteten til representantene måtte sikres på en bedre måte. Etter dette har fakultetet tatt flere grep for å imøtekomme kommentarene fra NOKUT.

De studieårsansvarlige på 1.-3. studieår fikk høsten 2011 i oppdrag å evaluere referansegruppeordningen ved fakultetet. For å gjøre dette har vi sett på bakgrunnen for at referansegrupper ble valgt, og har hatt møte med Lars Skjold Wilhelmsen (LSW), som var den første som hadde ansvaret for referansegruppene, intervjuet noen av de kursansvarlige og har utarbeidet og sendt ut en spørreundersøkelse til representantene på referansegruppemøtene studieåret 2009/2010. Resultatene av dette vil vi oppsummere i denne rapporten.

Historikk og intensjoner

Undervisnings- og eksamensutvalget (UEU), nå Studieutvalget (SU), vedtok 28. oktober 2003 å prøve ut en ordning med referansegrupper for 1.-3 studieår som et ledd i evalueringen av den nye studieordningen. I første omgang ble det bestemt at fakultetet skulle evaluere 1.-3. studieår med referansegruppemøter med en representant fra hver arbeidsgruppe. Første gang referansegruppemøter ble gjennomført var studieåret 2003/2004 for 1.-3. studieår. Motivasjonen for vedtaket var å ”… prøve et opplegg som gjør at studentene trekkes mer direkte inn i evalueringen mens kursene foregår”. (LSW, Evalueringsrapport studieåret 2005/2006.)

Det skulle da holdes to møter pr kurs og møtene skulle holdes etter en gitt mal. Møtene skulle være et forum for dialog mellom kursansvarlig og studentene. Ett møte skulle avholdes i begynnelsen av et kurs og ett etter at obligatorisk kursoppgave/hjemmeeksamen var avholdt. Dette for å få en formativ underveisevaluering og en summativ avsluttende evaluering av hvert kurs. Studieårsansvarlig og pedagogisk rådgiver deltok på møtene som ble ledet av pedagogisk rådgiver.

Da ordningen med referansegruppemøter ble innført, ble ikke 4. studieår prioritert fordi man ønsket å vente til studenter som startet på studiet etter det nye opplegget var kommet til 4. studieår. Programsensorene ble da de ble tilsatt i 2005 oppfordret til å vurdere det 4. studieåret.
Programsensorene evaluerte 4. studieår med vekt på Strafferett og Rettergang i programsensorrapport nr. 1. (Som vedlegg i Evalueringsrapport studieåret 2005/2006.)
Referansegruppemøter på 4. studieår startet opp fra studieåret 2009/2010.

Ordningen i dag

Etter at studieordningen har gått seg til, har fakultetet vurdert det slik at det i liten grad er behov for at det fortsatt holdes 2 møter per kurs. Per i dag holdes det vanligvis ett referansegruppemøte for de fleste kurs, og dette ene møtet holdes i slutten av kurset. Det er bare ett kurs som har holdt på opplegget om å holde to møter i løpet av kurset, og det er JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (som er et kurs på 17 studiepoeng). Det avholdes møter etter samme mal for 1.-4. studieår.

Det er nå kursansvarlig som leder møtene, studieårsansvarlig deltar som referent, og Juridisk studentutvalg (JSU) har en studieårsrepresentant i tillegg til representantene fra arbeidsgruppene. Gruppeleder for studieadministrasjon deltar periodisk for å få et mer helhetlig overblikk over studieårene. Studieårsansvarlig skriver referat som legges ut i fillageret når det er godkjent av kursansvarlig og gruppeleder for studieadministrasjon.

I prinsippet skal studentene få prate fritt uten at kursansvarlig skal forklare eller "forsvare" kursopplegget på møtet. Dette kan føre til at det til en viss grad blir enveiskommunikasjon fra studentene.

Oppfølging av møtene består i at vi legger ut referatet i Mi side og at kursansvarlig for kurset neste semester får referatet sammen med kjøreplanen i god tid før kursstart. I tillegg bruker kursansvarlig momenter fra referatet i sin avsluttende rapport, som har et eget punkt i malen hvor man skal ta med tilbakemeldinger fra studenter.

Emneevaluering ved andre fakulteter og institutter

Vi har vært i kontakt med kollegaer som arbeider med studieadministrasjon ved andre fakulteter og institutter for å få vite litt om hvordan de henter inn tilbakemelding fra studenter til sine emneevalueringer. Vi har fått tilbakemelding fra kontakter ved Det medisinsk-odontologiske fakultet (MOF) i tillegg til Humanistisk fakultet (HF), Samfunnsvitenskapelig fakultet (SV) og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MatNat). Det bør imidlertid nevenes at fakultetene ikke har etablert en enhetlig metode for å innhente tilbakemelding fra sine studenter. Blant dem vi har vært i kontakt med, har alle nevnt at tilbakemeldinger innhentes på ulike måter ved ulike institutter og at enkelte emneansvarlige også har introdusert sine egne metoder for å innhente tilbakemelding fra studenter.

Inntrykket er at de aller fleste innhenter tilbakemelding fra studentene i spørreskjema som på ulike måter gjøres tilgjengelig for alle studenter som er registrert på et gitt emne. De fleste bruker samme format og spørsmål i spørreskjemaer over tid slik at det blir mulig å sammenligne resultater fra semester til semester eller fra år til år. Flere åpner også for at emneansvarlig eller andre kan legge til spørsmål dersom det er ønskelig at studentene gir tilbakemelding på bestemte punkter i evalueringen.

Distribusjonsmetodene varierer noe, men elektroniske spørreskjema i Mi side eller andre programmer er hyppigst brukt. Skjema sendes på e-post eller ligger tilgjengelig som lenke på Mi side for det enkelte emnet. En ulempe med elektroniske spørreskjema som er påpekt av flere, er at svarprosenten ofte er svært lav. Ved Institutt for Biomedisin (MOF) har de arbeidet mye med å få opp svarprosenten, og en svarprosent på 50 % regnes som høy; vanligvis er svarprosenten lavere. Ved HF brukes også spørreskjema på papir som deles ut i forelesning for enkelte kurs. Fordelen at de oppnår de høy svarprosent, men ulempen er at etterbehandling er arbeidskrevende fordi svarene må registreres manuelt før de kan behandles elektronisk. For enkelte emner ved SV-fakultetet har utfylling av spørreskjema blitt gjort til en integrert del av undervisningen for eksempel ved at det settes av tid til at studentene skal fylle ut spørreskjemaet i løpet av seminargruppemøter.

Flere nevner at anonyme spørreskjema fører til at enkelte respondenter kan miste all folkeskikk og kan komme med krasse kommentarer om enkeltpersoner som nevnes ved navn. Tilbakemeldinger som går direkte på person modereres eller fjernes helt fra rapportene før de videreformidles og/eller publiseres.

Ved enkelte institutter på MatNat, har de også tatt i bruk såkalte fokusgrupper der en gruppe studentrepresentanter inviteres til å gi kommentarer til emnet i møte med emneansvarlig. Dette kan minne om ordningen med referansegrupper ved Det juridiske fakultet, men vi kjenner ikke til hvordan studentene til disse gruppene velges ut, hvordan evalueringen foregår eller hvor mange emner som evalueres på denne måten.

Oppfølging av studentenes tilbakemeldinger varierer noe, men i de fleste tilfeller innlemmes de i en emnerapport som emneansvarlig har ansvar for å skrive. Ved Humanistisk fakultet konsolideres emnerapporter i en samlerapport som skrives av fagkoordinator, og denne rapporten innlemmes videre i utdanningsmeldingen. Basert på tilbakemeldingene ser det ut til at de fleste rapportene forelegges utvalg tilsvarende Studieutvalget ved Det juridiske fakultet. Intensjonen er at emneevalueringsrapportene skal publiseres i studiekvalitetsdatabasen. Dette følges i dag opp i varierende grad. En årsak til at enkelte rapporter

ikke publiseres er at innholdet ikke umiddelbart er publiserbart, og at det ikke er avklart hvem som skal bearbeide tilbakemeldinger og rapporter – eller hvordan dette skal gjøres.

Tilbakemeldinger vi har fått tyder på at oppfølging og gjennomføring av tiltak basert på studentevalueringer kan være en utfordring ved flere fakulteter og institutter. Studentene etterspør ofte informasjon om hvordan tilbakemeldingene de gir følges opp. Ved enkelte fakulteter gjøres oppfølgingen kun muntlig i møter. Siden det ikke publiseres skriftlige rapporter, overlates ansvaret for videreformidling til studentrepresentanten(e) som har deltatt i møtet.

Gjennomføring av evalueringen

I denne evalueringen av ordningen med referansegruppemøter har vi i første omgang valgt å fokusere på de som har deltatt aktivt i ordningen med referansegruppemøter: kursansvarlige på obligatoriske kurs, studieårsansvarlige, JSUs studieårsrepresentanter og studentrepresentanter som deltok i referansegruppemøter studieåret 2010/2011.

Tilbakemeldinger ble innhentet på følgende måte:

1) De studieårsansvarlige på 1-3. studieår har skrevet kortrapporter og referert sine inntrykk etter en gjennomlesing av referat fra flere referansegruppemøter de siste studieårene
2) Studieårsansvarlig på 4. studieår har gitt tilbakemelding muntlig i intervju
3) Kursansvarlige har bidratt med sine tilbakemeldinger enten med svar på spørsmål i e-post eller i intervju
4) Studenter som møtte i referansegruppemøter studieåret 2010/2011 har bidratt med sine tilbakemeldinger ved å svare på en spørreundersøkelse.

Vi har i denne omgang valgt ikke å gå bredt ut og spørre alle studenter ved Det juridiske fakultet om deres oppfatninger og meninger om referansegruppemøtene. Hovedårsaken til dette er tidsaspektet. Det ville ikke være tilstrekkelig tid til først å utforme et godt spørreskjema til alle og deretter ha tid til å behandle innkommende svar på en god måte. I tillegg er svarprosenten på elektroniske undersøkelser erfaringsmessig ganske lav.

Dersom det er ønskelig å gå bredt ut og spørre alle studenter om å evaluere ordningen med referansegruppemøter, kan dette eventuelt gjøres senere i vårsemesteret 2012. I en eventuell oppfølgingsundersøkelse kan fakultetet i tillegg be studentene om å ta stilling til skisserte alternativer til dagens ordning med referansegruppemøter.

Inntrykk av ordningen 1-3. studieår

De tre første studieårene bruker samme mal for møtene, og denne malen brukes for alle kurs.
På 1. og 2. studieår er det jevnt over bra oppmøte på møtene, mens det på 3. studieår har variert noe. Høsten 2011 har fremmøte på referansegruppemøter på 3. studieår vært lavt, dette kan ha sammenheng med overgangen fra ordinære og obligatoriske arbeidsgrupper til virtuelle og frivillige kollokviegrupper.

I malen for møtene er det lagt størst vekt på det faglige. Malen ble laget i 2004 og er ikke vesentlig endret siden den ble tatt i bruk.

Fra administrativ side ser det ut til at de kursansvarlige er lydhøre for tilbakemeldingene fra studentene. Men om endringer i kurset kan gjennomføres avhenger av hver enkelt og rammene for kurset i forhold til timeplan, lærekrefter osv.

Informasjonen som kommer frem på møtene, blir referert i møtereferat som skrives for hvert møte og legges ut i Mi side. Alle de kursansvarlige skal kunne referere til møtereferatet i sine kursrapporter til SU.

Møtene oppleves som nyttige, både fra faglig og administrativ side (se eget punkt for tilbakemelding fra de kursansvarlige). Det er fint å ha en arena å møte studentene på utenom auditoriene, selv om vi ikke kan vite hvor representativt det som kommer frem på møtet er for studentmassen som helhet. Vi opplever ofte i

møtene at studentenes meninger ikke er entydige. Som ett eksempel kan nevnes at på samme kurs etterlyser noen studenter enklere og kortere arbeidsgruppeoppgaver, mens andre synes læringsutbyttet er veldig bra på kompliserte oppgaver og vil ønsker større utfordringer underveis i kurset.

Kort om evalueringsordninger på 4. og 5. studieår

Frammøtet til referansegruppemøter på 4. studieår er lavere enn på de andre studieårene, og det er få representanter som gir seg til kjenne før møtet. Ideelt sett hadde representantene tatt alle kursene på studieåret, men i praksis er det vanskelig, siden studentene 4. studieår kan velge rekkefølge på kurs selv.

Studentene opplever ikke alltid møtet som nyttig, og informasjonen som kommer fra møtene er ofte lik (samme problemstillinger går igjen), og fører i varierende grad til vesentlige endringer. I følge tilbakemelding fra noen av studentrepresentanter, kan det være for noen være vanskelig å uttrykke sine meninger med kursansvarlig i rommet.

På 5. studieår av masterstudiet brukes andre metoder enn referansegruppemøter for innhenting av tilbakemelding fra studentene. For spesialemnene brukes et elektronisk spørreskjema som studentene får tilsendt ved slutten av hvert undervisningssemester. Svarprosenten på denne spørreundersøkelsen er lav, spesielt blant de norske studentene. Tilbakemeldingene sendes til de kursansvarlige og konsolideres også i en samlerapport for hvert semester.

Emnet JUSETIKK har et enkelt spørreskjema som studentene fyller ut på slutten av siste forelesning. Siden studentene fyller ut skjemaet i løpet av forelesningen, er svarprosenten høy.

Tilbakemeldinger fra kursansvarlige

Nedenfor har vi sammenfattet tilbakemeldingene fra flere kursansvarlige, da inntrykket etter å ha sett på svarene viser at de kursansvarlige oppfatter møtene relativt likt.

Nytteverdien av møtene er god, selv om det kan være vanskelig å vite hvor representative innspillene er (om studenten snakker for seg selv eller for hele gruppen sin). I tillegg er tilbakemeldingene fra referansegrupperepresentantene ulike, det oppleves ikke alltid som om det er stor enighet i gruppen, tvert imot kan meningene være svært delte innenfor studentgruppen og kan være vanskelig å trekke ut hva flertallet mener. Det er nyttig å kunne stille oppfølgingsspørsmål til studentene. Godt å få et innblikk i hvordan studentene opplever kurset.

Hvordan man vektlegger det som kommer frem i møtet avhenger også av fremmøtet på referansegruppemøtet. Det er en fordel med flest mulig deltagere, blant annet for å få frem om det er delte meninger i studentgruppen. Møtene kan bli tendensiøse, og studentene som er i mindretall kan få problemer med å si sin mening i møtet.

Møtene kan ha en inspirerende funksjon. Studentene kan komme med ideer man ikke har tenkt på selv, og som kan føre til små endringer i neste kurs.

Oppfølgingen av møtene kan variere. Møtene avholdes for sent til å gjøre noe med det kurset man holder på med, men kan føre til endringer i senere kurs. Samtidig er det ikke alt som blir påpekt man kan endre på innenfor rammene av kurset, og heller ikke alt man ønsker å endre på i forhold til hva kursansvarlig selv mener er best faglig sett.

En av de kursansvarlige uttrykker ønske om å kunne stille spesifikke spørsmål til gruppene på forhånd, dersom man har behov for å få svar på en konkret problemstilling i kurset. Disse spørsmålene kunne vært brukt av referansegrupperepresentantene til forberedelse før møtet.

Det kom også forslag om at møtene avholdes etter eksamen, når studentene har et mer reflektert forhold til kurset. Man har likevel ikke rom for å kunne endre mye i løpet av et kurs. Spørreundersøkelser vil kunne gi svar på spesifikke spørsmål, men kan ikke erstatte møter hvert år.

En kursansvarlig foreslår at studieårsansvarlig leder møtet, da han selv ikke vil være så synlig i møtet og studentene da kanskje vil snakke litt friere.

Tilbakemeldinger fra referansegruppepersoner og JSU-representanter

Blant studentene valgte vi å innhente tilbakemeldinger på ordningen med referansegruppemøter bare fra studenter som har deltatt i referansegruppemøter enten som representant for en arbeidsgruppe eller som studieårsrepresentant for JSU gjennom en spørreundersøkelse. Undersøkelsen besto av spørsmål om hvordan representantene ble foreslått og valgt, hvordan de forberedte seg til møtene og deres inntrykk av selve møtet og oppfølging i etterkant. Det var også rom for fritekstsvar til flere av spørsmålene.

Spørreundersøkelsen ble distribuert direkte på e-post til studentrepresentantene fra studieåret 2010/2011 30. november, 2011. Etter 7 dager ble det sendt påminnelse på e-post til de som ikke hadde fullført undersøkelsen. For å oppmuntre studentene til å svare ble det loddet ut 2 gavekort à 500 kr på Studia blant respondentene.

Til tross for direkte distribusjon av spørreundersøkelsen og mulighet til gevinst, oppnådde undersøkelsen en svarprosent på 32 %. Blant de 134 studentene som fikk tilsendt lenke til spørreskjemaet, var det 42 som gjennomførte hele undersøkelsen. En respondent svarte bare på deler av undersøkelsen. Svarene er dermed i varierende grad representative, men det kan likevel påpekes enkelte tendenser utfra svarene som ble gitt. Respondentene fordelte seg på studieår på denne måten:

Hvilket studieår var du representant for i studieåret 2010/2011?

Svaralternativ	**Respondenter**	**Prosent**
1. studieår	15	34,9 %
2. studieår	12	27,9 %
3. studieår	11	25,6 %
4. studieår	5	11,6 %
I alt	43	100,0 %

Blant de som svarte, hadde de fleste meldt seg frivillig til vervet som referansegrupprepresentant (65 %), og flere har svart at de var de eneste som meldte seg (76 %). Dersom gruppene skulle velge blant flere representanter, ble avgjørelsen som oftest tatt ved avstemming eller loddtrekning.

Halvparten av representantene har selv rapportert at de forberedte seg til møtet ved å holde møte med gruppen og diskutere punktene som skulle gjennomgås på referansegrupemøtet. Andre har rapporter at de bare sendte e-post til gruppen og ba om innspill (26 %). De fleste representantene har svart at de baserte sine tilbakemeldinger i møtet både på sine egne oppfatninger og tilbakemeldinger fra medstudenter (66,7 %). Bare 4 av respondentene har svart at de baserte tilbakemeldingene på sine egne oppfatninger (9,5 %). Siden respondentene selvrapporterer på de to sistnevnte spørsmålene om forberedelser og grunnlag for tilbakemeldinger, er det verdt å nevne at disse svarene har en viss feilkilde fordi vi er prisgitt respondentenes ærlighet.

Det ser ut til at studentrepresentantene oppfatter at fakultetets representanter i stor grad er lydhøre overfor studentenes kommentarer (52 %), og dette synes positivt. Blant de som svarte har flertallet (78,6 %) også svart at det i stor grad var takhøyde for å gi negative tilbakemeldinger i møtene. Det er mulig at dette indikerer at studentrepresentantene muligens ikke utøver særlig stor grad av selvsensur, men det kan dessverre ikke trekkes noen slutninger utfra det lave antallet svar som er mottatt.

Når det gjelder fakultetets oppfølging av tilbakemeldingene som blir gitt, er ikke trenden like positiv. Blant de som har svart, mener en tredjedel (33 %) at tilbakemeldingene i liten grad eller ikke i det hele tatt følges opp.

Ett av de siste spørsmålene i undersøkelsen gjaldt hvordan fakultetet bør innhente tilbakemelding fra studentene. Svarene fordelte seg på denne måten:

Hvordan synes du fakultetet bør innhente studentenes tilbakemeldinger om obligatoriske emner?

Svaralternativ	Respondenter	Prosent
Ordningen med referansegruppemøter er bra og bør videreføres	17	40,5 %
Spørreundersøkelse til alle studenter på et emne bør brukes i stedet for referansegruppemøter	9	21,4 %
Referansegruppemøte og spørreundersøkelse til alle studenter på emnet bør brukes annet hvert studieår	9	21,4 %
Andre forslag	7	16,7 %
I alt	42	100 %

Blant andre forslag var det flere som foreslo at det både måtte gjennomføres en spørreundersøkelse og referansegruppemøter hvert studieår. Det ser med andre ord ut til at studentene som har svart, ønsker at flere skal gis mulighet til å gi tilbakemelding oftere enn de gjør innenfor dagens ordning med referansegruppemøter.

Oppsummering og forslag til utvikling av ordningen

I tilbakemeldingene både fra studenter, kursansvarlige og studieårsansvarlige fremheves det som positivt at møtene gir mulighet til personlig møte og dialog mellom studenter og ansatte ved fakultetet. På bakgrunn av dette vil vi ikke anbefale at ordningen med møter avvikles helt. Ordningen kan imidlertid oppdateres, forbedres og suppleres, og nedenfor vil vi fremme noen forslag til hvordan dagens ordning kan utvikles.

Det kan stilles spørsmål ved om studentrepresentantene i noen grad sensurerer seg selv i møter der kursansvarlig, studieårsansvarlig og andre studenter deltar. Det kan også tenkes at det kan være vanskelig for en student som er uenig med flertallet av referansegrupperepresentantene å ytre sine meninger i plenum. I tillegg kan vi ikke vite sikkert om studentrepresentantene hovedsakelig snakker for seg selv eller om de representerer gruppen sin. Det er mulig at uttalte og tydelige krav til forberedelse for studentrepresentantene og en strammere regi på møtene kan gjøre det mulig å vurdere hvor mange som støtter enkelte utsagn eller tiltak som nevnes. Eventuelt kan det vurderes å introdusere spørreundersøkelse som distribueres til alle studenter som et supplement til referansegruppemøter.

En av utfordringene med dagens ordning er at det kan være vanskelig å bestemme hvordan tilbakemeldinger fra studentene skal følges opp både fordi tilbakemeldingene som gis i møtene er sprikende, og fordi det er usikkert hvor mange som støtter de enkelte kommentarene og forslagene. Det kan være en fordel å legge til rette for at alle studenter gis mulighet til å bidra med tilbakemeldinger ved å svare på en spørreundersøkelse som distribueres til alle studenter som er registrert på et enkelt emne. Resultatene av en spørreundersøkelse kan også gi en tydeligere tilbakemelding om tendenser i studentmassen og hva flertallet av studentene mener. Erfaringer med elektroniske spørreundersøkelser tilsier at svarprosenten kan bli lav på grunn av en viss surveytretthet blant studentene. Derfor bør det vurderes hvordan det kan legges til rette for at flest mulig faktisk svarer på elektroniske spørreundersøkelser. Det er trolig ikke aktuelt å gjennomføre egne spørreundersøkelser for hvert enkelt emne på alle studieår. Et mulig alternativ er å innhente tilbakemeldinger fra studentene i spørreundersøkelser og referansegruppemøter annet hvert studieår for enkelte kurs. En annen mulighet kan være å utarbeide et spørreskjema som distribueres som supplement til referansegruppemøtene, og at alle studenter gis mulighet til å bidra med tilbakemeldinger på denne måten.

Gjennomføring og bearbeiding av resultater fra hyppige spørreundersøkelser innebærer en betydelig økning i arbeidsmengde både for kursansvarlige og administrativt ansatte. Erfaringene fra andre fakulteter tyder på at forventet responsrate på spørreundersøkelser vil være lav. Det bør derfor vurderes nøye hvordan og hvor ofte spørreundersøkelser skal holdes dersom dette er et aktuelt alternativ.

Ordningen med referansegruppemøter er blitt en innarbeidet rutine, og det kan fremheves som positivt at fakultetet innhenter studentenes tilbakemeldinger til emneevaluering oftere enn kravet som fremsettes i UiBs Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia. Det kan imidlertid være en risiko for at noen opplever at

referansegruppemøtene har blitt en "obligatorisk øvelse", og at de holdes som en formalitet uten at det legges noe større engasjement i hverken gjennomføringen eller oppfølgingen i etterkant. Dette inntrykket kan dempes noe ved at dagsorden oppdateres for å gjøre innholdet i møtene mer aktuelt. Noen punkter kan man vurdere å stryke fra dagsorden, eventuelt kan det vurderes å bytte ut enkelte punkter med nye punkter relatert til fakultetets strategi framover (etikk, juridisk metode og internasjonalisering). Noen kursansvarlige benytter allerede muligheten til å legge inn egne punkter på dagsorden. Kanskje kan kursansvarlige oppfordres til å sette opp sine egne punkter på dagsorden slik at møtet kan oppleves som mer aktuelt for det enkelte kurset.

Oppmøte i referansegrupper er lavt på 4. studieår og for inneværende studieår daler deltagelsen på 3. studieår. Det er mulig at manglende oppslutning om møtene kan tolkes som at studentene er blitt mer selvstendige og er i ferd med å frigjøre seg fra fakultetet og studiesituasjonen. Det kan også være at studentene opplever mindre grad av gruppetilhørighet og at det derfor er vanskelig å velge representanter til referansegruppemøtene. Ettersom ordningen med referansegrupper ikke ser ut til å fungere hensiktsmessig for disse studieårene kan det vurderes å innhente tilbakemelding på andre måter fra disse studentene. Dersom spørreundersøkelser er aktuelt alternativ, kan de innlemmes i undervisningen for å oppnå en brukbar svarprosent. Dette kan for eksempel gjøres ved å utnevne to (eller flere) stor- eller seminargrupper til fokusgruppe for hvert sitt kurs. Mot slutten av det aktuelle kurset settes det av tid til at gruppene skal gjennomføre en spørreundersøkelse som del av en gruppesamling. Spørreundersøkelsen kan gjennomføres i tilknytning til undervisningen ved at det for eksempel reserveres PC-stuer slik at studentene kan fylle ut elektroniske spørreskjema.

Spørsmål til diskusjon

1) Hvordan kan fakultetet innhente tilbakemeldinger fra studentene på 3. og 4. studieår på en mer hensiktsmessig måte?
    a. Kan spørreundersøkelser eller bruk av utvalgte fokusgrupper fungere som et alternativ til dagens ordning med referansegruppemøter?

2) Hvordan kan problemstillinger omkring representativitet adresseres?
    a. Hvordan legge til rette for å bedre representativiteten ved bruk av referansegruppemøter?
    b. Bør innhente kvalitative data i spørreskjema i tillegg til eller i stedet for referansegruppemøter?
    c. Hvilke tiltak bør settes i verk for å sikre representativiteten ved høy svarprosent dersom elektroniske spørreundersøkelser skal tas i bruk?

3) Hvordan kan det følges opp at tilbakemeldinger fra studentene tas med i videre rapportering og at eventuelle tiltak gjennomføres?

Vedlegg (fåes ved henvendelse til johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no)

- Kortrapporter for 1-3. studieår (Kortrapport_1står.doc, Kortrapport_2står.doc og Kortrapport_3år.doc)
- Oppsummering av evalueringsordninger ved andre fakulteter/institutter (Andre-emner-fakultet.doc)
- Redigerte resultater fra spørreundersøkelsen (Spørreundersøkelse_frekvensrapport.doc)

Referanser

Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia, 2010, http://www.uib.no/ua/dokumenter/studiekvalitet/kval-sikring_2010_NOR.pdf

Rapporter publisert etter kartlegging av studiemiljøet ved Det juridiske fakultet: http://www.uib.no/jur/om-fakultetet/utredninger-planer-og-rapporter/kartlegging-av-studiemiljoet-ved-det-juridiske-fakultet